NATUURDAGBOEK

Twee aanvullingen op het vogelboek

Het is nu alweer een jaar geleden dat de eerste druk van het boek 'Vogels van Curaçao', op de markt verscheen. Daarin staat een grote selectie aan vogels, zowel broed- als trekvogels, omschreven met een foto om de identificatie te vergemakkelijken. Bij de productie van het boek zijn echter wel keuzes gemaakt omdat er lang geen plaats was voor alle vogelsoorten die op het eiland te zien zijn in bepaalde perioden. Een moeilijke keuze. Ondertussen is de tweede druk verkrijgbaar in de boekhandel, waarin nog steeds keuzes zijn gemaakt. Om een aanvulling te geven op de inhoud van het boek, hierbij een kleine update met foto's en beschrijving van twee bijzondere trekvogelsoorten, die de editing van het boek niet hebben gehaald. Om te bewaren en bij het boek te voegen, binnenkort ook op onze website te downloaden: de Kanoetstrandloper en de Amerikaanse griel.

TEKST EN FOTO'S MICHELLE PORS-DA COSTA GOMEZ

NL: Caribische griel
ENG: Double-striped thick-knee
PAP:
LAT: Burhinus bistriatus
Familie: Burhinidae (Grielen)
Zeldzame bezoeker uit Zuid- en Midden Amerika
Lengte: 40 centimeter

In juli 1934 werd bij Piscaderabaai een individu van de Caribische griel gespot en dat was tot maart van dit jaar de enige waarneming van deze soort op ons eiland. In maart 2022 werd er wederom 1 individu van deze soort gespot, in de omgeving van Blue Bay, waar het dier vervolgens maanden achter elkaar vertoeft. Of de soort in de afgelopen 88 jaar niet vaker op ons eiland is geweest weten we niet, wel dat niemand deze heeft opgemerkt en of geregistreerd. Het is geen vogel die niet opvalt. Met een lengte van ruim 40 centimeter, een groot geel oog en opvallende tekening met witte streep en donkere wenkbrauw, is het geen vogel die je over het algemeen makkelijk over het hoofd ziet. Maar gezien het feit dat de dieren ervan houden om in steppe achtige locaties te zitten met hoge graspluimen, zit de clue hem in de perfecte camouflage van de vogel, waarbij je echt ernaar op zoek moet zijn of er per ongeluk 'tegenaan' moet lopen om het dier te spotten.

De Caribische griel komt ondanks de naam niet heel veelvuldig voor in het Caribisch gebied. Alleen op het combi-eiland Hispaniola is een populatie aanwezig die daar ook broedt. Af en toe zijn er vogels gespot op Trinidad. De Double-striped thick-nee is een soort die van origine voorkomt in Zuid- en Midden Amerika waaronder in Venezuela. Ook op Isla Margarita worden deze vogels relatief regelmatig gespot.

De vogel is meestal in de nachtelijke uren en gedurende schemering in de vroege ochtend of late middag actief en zoekt dan naar voedsel in de vorm van insecten en kleine gewervelde dieren als kikkers, muizen en dergelijke. Dat zoekt het dier in bij voorkeur graslanden als steppen, waar de prooi zich verschuilt tussen de grasplanten.

NL: Kanoetstrandloper (Kanoet)
ENG: Red Knot
PAP: Snepi
LAT: Calidris canutus
Familie: Scolopacidae (strandlopers en snippen)
Trekvogel uit Noord Amerika
Lengte: 27 centimeter

De Kanoetstrandloper is een stevige vogel onder de langs de waterkant dribbelende steltlopertjes die eigenlijk direct al opvalt door de forse omvang van het lijf, in vergelijking met de een stuk ranker uitziende andere soorten steltlopers en ook de stevige dikke zwarte snavel die een centimeter of 3 lang is. Qua lichaamsbouw lijkt de soort een beetje op de steenloper (Totolika di awa), maar is duidelijk groter en heeft geen oranje poten zoals de steenloper maar groengrijze poten.

De vogel in winterkleed is een toonbeeld van grijstinten, voornamelijk zilvergrijs, waardoor het dier goed mengt met de massa's andere steltlopers die tegelijkertijd aan het trekken zijn naar warmere oorden. Want ook deze vogelsoort trekt weg uit Noord-Amerika wanneer daar de dagen korter en kouder worden, en het voedselaanbod afneemt. De Noord-Amerikaanse ondersoort die we op onze eilanden af en toe spotten broeden in de zomerperiode in het arctische deel van Canada en in Alaska.

Het merendeel van deze Kanoeten overwintert in het zuidelijke deel van Zuid-Amerika en zelfs langs de kust van de Pacifische oceaan, waaronder op de Galapagoseilanden. Maar het is doorgaans een zeldzame trekvogelwaarneming in het Caribisch gebied die slechts sporadisch wordt gespot. Behalve op ons zustereiland Bonaire, die een wonderlijke positie inneemt betreft het voorkomen van deze soort. Waar waarnemingen op Aruba en Curaçao echt heel sporadisch zijn (op Curaçao zijn ze op 1 hand te tellen), zo zijn de waarnemingen op Bonaire legio en worden de vogels zelfs in relatief grote groepen gespot. Er zijn waarnemingen van groepen tot zo'n 175 individuen op het eiland, allen in het befaamde Pekelmeer, en de hypersaline poelen van Cargill. Het voorkomen van deze bedreigde soort en daarnaast een enorm aantal additionele soorten trekvogels waarbij aantallen worden bereikt van meer dan 20.000 individuen, was de reden om dit gebied in 2018 te benoemen als 'Western Hemisphere Shorebird Reserve Network (WHSRN) site of Regional Importance', op dat moment de 2de WHSRN site in het Caribisch gebied naast Cabo Rojo Salt Flats in het zuidwesten van Puerto Rico. Hiermee wordt het bijzondere Pekelmeer habitat beter beschermd om de functie als belangrijke stopover locatie te behouden.

Kanoeten eten, net als veel andere steltlopers langs de waterkant, ongewervelde dieren die verborgen zitten in de modder of zand langs de waterkant, denk aan crustaceeen als kleine krabben en garnalen, wormen of schelpdieren. Ze kunnen op zicht jagen en snaaien meteen als ze iets zien bewegen, maar kunnen ook met hun snavel in de modder of zand prikken op zoek naar iets eetbaars. Daarmee maken ze een karakteristiek hakkende beweging met kop en snavel. Bij intensief zoekgedrag komt de kop dan ook nauwelijks geheel boven water. De punt van hun snavel is behoorlijk gevoelig dankzij speciale voelorganen die 'Herbst corpuscles' worden genoemd, waarmee in het zand of de modder een verschil in druk wordt gemeten dat een indicatie kan zijn of er iets eetbaars kan zitten. Het is dus absoluut geen prikken op goed geluk. Vind de vogel een schelpdier dan wordt deze met schelp en al opgevreten waarna de schelp in de maag van de vogel wordt verbrijzeld.

Zo grijs als de vogels zijn in de herfst- en winterperiode, zo kleurrijk zijn ze in de lente en de zomer als ze transformeren naar hun broedkleed. De vogels verkleuren op de kop en de buik naar roestig bruin, contrasterend met de donkerbruine en donkergrijze patronen op de rug en vleugels. Tijdens de lente migratie, waarbij de dieren vanuit Zuid-Amerika terug vliegen naar de arctische regionen om te broeden zijn ze regelmatig met hun spectaculaire broedkleed gespot op Bonaire. De omgeving van het Pekelmeer zorgt klaarblijkelijk voor hoog kwalitatief voedsel om de dieren te laten aansterken om veilig terug te keren op hun broedplekken.

Kanoeten schijnen in het broedseizoen volstrekt monogaam te zijn. De mannetjes arriveren als eerste en maken aanstalten om locaties voor nesten voor te bereiden, meestal zijn dat meerdere opties waar het vrouwtje uit kan kiezen. Beiden zullen de eieren uitbroeden en voor de jongen zorgen in het broedseizoen.

Zoals eerder geschreven zijn Kanoeten bedreigd en dat komt doordat de aantallen van deze dieren drastisch achteruit gaan. Er is zelfs een afname gemeten in de trekvogels die in Zuid-Amerika overwinteren van meer dan 50 procent, en dat is ook te zien aan de aantallen die op Bonaire worden gespot. Dat is reden tot grote zorg, aangezien de overleving van deze soort afhankelijk is van grote aantallen, er gaan er namelijk ook heel veel dood door allerlei natuurlijke oorzaken. De door de mens veroorzaakte vervuiling van de zee en kuststroken, het volbouwen van essentiële kustlocaties waar de dieren voor voedsel van afhankelijk zijn en de plezierjacht op deze vogels kunnen de soort doen uitsterven. Alleen grensoverschrijdende beschermingsmaatregelen kunnen dit voorkomen.

Boek 'Vogels van Curaçao'

Meer informatie over vogels is te vinden in het nieuwe boek 'Vogels van Curaçao' geschreven en gefotografeerd door Leon Pors en Michelle Pors-da Costa Gomez met fotobijdragen van Rob Wellens, Henny Klein Klouwenberg, Hubert de Palm, Carel de Haseth, Judith Schnog en wijlem Anita de Moulin. De tweede druk van het boek is nu verkrijgbaar bij Mensing's Caminada, Bruna en Landhuis Bloemhof.
Deel foto's en vragen van vogels ook op de volgende sociale media kanalen:

Bird Watching Curacao

birdwatchingcuracao

birdwatchingcuracao.com